

นวัตกรรมท้องถิ่นว่าด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

ปณัยกร บุญกอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์

วิทยาลัยกฎหมายและปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การศึกษานวัตกรรมท้องถิ่นว่าด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ พบว่า เทศบาลเมืองศรีสะเกษมีการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2557-2558 และการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2558 เป็นไปตามแนวทางที่กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการกำหนดไว้ มีการคัดเลือกโครงการกิจกรรมจากแผนพัฒนาเทศบาล ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2553-2557) มาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี 2557 และตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินการจำนวน 155 โครงการจากจำนวนโครงการในแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี 2557 ทั้งสิ้น 250 โครงการ โครงการและกิจกรรมที่ปรากฏในแผนพัฒนาเทศบาลระยะปานกลาง 5 ปี เป็นโครงการที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของประชาชน ประกอบกับนโยบายของหน่วยงานต่างๆ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเอง โดยมีการจัดลำดับความสำคัญเพื่อดำเนินการ แต่โครงการ กิจกรรมเหล่านั้นมีลักษณะเป็นโครงการแบบเบ็ดเสร็จ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เป็นการแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการเฉพาะเรื่องเฉพาะพื้นที่ ไม่ได้มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถึงแม้เทศบาลเมืองศรีสะเกษจะมีเงินคงเหลือตกเป็นเงินสะสมในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ถึง 61,082,738.93 บาท ก็ยังไม่สามารถนำโครงการ กิจกรรมในแผนมาดำเนินการได้ ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าเทศบาลยังมิได้ใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: นวัตกรรมท้องถิ่น, การจัดทำงบประมาณรายจ่าย, การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

This research found that the annual budgeting for 1997 is allocated within the framework of the Five-Year Municipal Development Plan during 2010-2014. This includes the municipal budget for 2014 and its additional budget allocated later on for the same budget year. From 250 projects which were earlier planned in the Five-Year Development Plan, 155 projects are chosen and its budgets are allocated accordingly. However, the project are implemented are completed within itself and therefore, are unrelated to the whole picture of development planning. The implementation was unsystematic and is not in continuity with one another, which means that the allocation budgets are not effectively maximized.

The researcher recommends that the administration of municipal government would be effective if there is wider participation from local people and municipal regulations, concerning the budgeting process, are revised more properly, besides there should be periodic evaluation for project implementation significantly.

Keywords: Local Innovation, Expenditure Spending Budgetary, Local Initiative Development

1. บทนำ

นวัตกรรมท้องถิ่นเป็นการจัดการความรู้และการตกลึกทางความคิดสู่การแก้ปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม กล่าวถึงความสัมพันธ์ของนวัตกรรมการคลังท้องถิ่นสู่การพัฒนาประชาชนมากน้อยระดับใด สำหรับกรณีของประเทศไทย แม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการจัดเทศบาลมากกว่าครึ่งศตวรรษ แทนที่จะสามารถเสริมสถาบันทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลให้แข็งแกร่งขึ้นกลับเป็นที่ประจักษ์ว่ายังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ข้างต้นอย่างเป็นที่น่าพอใจมากนัก ในทางตรงกันข้าม ยังมีลักษณะที่เป็นอุปสรรคและเป็นปัญหาต่อความเจริญของท้องถิ่นและเป็นภาระแก่รัฐบาลกลางในการอัมชุสถาบันการปกครองท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

ปัญหาของการเสื่อมโทรมของการปกครองตนเองในรูปแบบเทศบาลนั้น ได้มีการกล่าวขานถึงอุปสรรค ปัญหาเกือบจะในทุกแง่มุม อาทิเช่น โครงสร้างขององค์กรการบริหารการจัดการ การงบประมาณ เป็นต้น เมื่อพิจารณาแก้ปัญหาหนึ่งก็มักจะไม่นับเกิดผลได้อย่างจริงจังเพราะยังติดขัดอยู่กับปัญหาส่วนอื่นๆ อีกโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลโดยทั่วไป มักไม่คำนึงถึงแผนพัฒนาที่กำหนดเป็นขั้นตอนไว้ แต่จะเลือกโครงการหรือกิจกรรมที่มองเห็นผลในระยะสั้นเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองในอนาคต หรือเฉพาะพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงเท่านั้นเป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่เป็นไปตามระบบ ไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน จนน่าที่จะได้ (Comprehensive) ว่ามีอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง ที่มีผลให้เทศบาลไม่สามารถพัฒนาตัวเองให้เป็นสถาบันการปกครองตนเองที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานนานาชาติอารยประเทศ และโดยแถมทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติแล้วจะสามารถพัฒนาเทศบาลของไทยให้เป็นสถาบันการปกครองที่มีสมรรถนะและประสิทธิภาพสูงเพื่อที่จะสนองตอบต่อความต้องการของท้องถิ่น และแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางได้อย่างไรบ้าง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจนวัตกรรมท้องถิ่นที่จะศึกษาค้นคว้าในเรื่องประเด็นท้องถิ่นนี้ แต่เนื่องจากเวลาอันจำกัดจึงเลือก

ศึกษาเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการจัดทำงบประมาณควบคู่ไปกับการวางแผนพัฒนาเทศบาล เนื่องจากสภาพความเป็นจริงเทศบาลส่วนใหญ่มีรายได้ค่อนข้างจำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น การวางแผนพัฒนาเทศบาลกับการจัดทำงบประมาณที่เหมาะสมจะมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างดี

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อให้ทราบถึงวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลเมือง ศรีสะเกษ
- 2) เพื่อศึกษาวิธีการ ในการนำแผนพัฒนาประจำปีมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลเมือง ศรีสะเกษ
- 3) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เกื้อหนุน หรือเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการนำแผนพัฒนาเทศบาลมาใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- 4) เพื่อให้ทราบว่างบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่กำหนดขึ้นตามแนวทางของแผนพัฒนาเทศบาลจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้มากน้อยเพียงใด

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ
- 2) ศึกษาเฉพาะกรณี การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2557 งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 และแผนพัฒนาเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ประจำปี 2557

1.3 สมมุติฐานการศึกษา

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยการใช้แผนพัฒนาประจำปีมาประกอบการจัดทำโดยเคร่งครัด จะทำให้เทศบาลสามารถพัฒนาท้องถิ่น และสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาล
- 2) ทำให้ทราบถึงวิธีการนำแผนพัฒนาเทศบาลมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- 3) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกื้อหนุนและ/หรือเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนาของเทศบาล
- 4) เพื่อเป็นแนวทางหรือข้อมูลสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในโอกาสต่อไป

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสารของทางราชการ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ คำบรรยายและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากผลงานของนักวิชาการที่ได้เคยทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้ และจะนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.6 ขอบจำกัดทางการศึกษาวิจัย

- 1) เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ผู้วิจัยจึงมุ่งจะศึกษาเฉพาะเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เป็นกรณีตัวอย่าง ทั้งนี้เพราะเทศบาลทุกแห่งก็อยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายข้อบังคับและระเบียบที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน
- 2) การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในงานวิจัยนี้ จะยึดถือตามข้อเท็จจริงของข้อมูลที่ได้รับจากการค้นคว้าทางเอกสาร และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะมีข้อมูลหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่คาดว่าจะประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า

เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริง

1.7 ประเด็นปัญหาในท้องถิ่น

ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลทั้งแผน 5 ปี (พ.ศ.2557-2562) และแผนพัฒนาประจำปี 2558 ก็ยึดถือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2533 โดยนำเอาข้อมูลที่เป็นประเด็นหลักของการพัฒนามาใช้ในการวิเคราะห์ และจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ซึ่งประกอบด้วย

1) ประเด็นหลักที่มาจาก “ปัญหา” ของท้องถิ่น มี 4 ด้านได้แก่ ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ปัญหาการจราจร ไฟฟ้าสาธารณะ การบุกรุกที่สาธารณะ ฯลฯ ปัญหาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ขยะมูลฝอย น้ำเสีย ฯลฯ ปัญหาสังคม เช่น ชุมชนแออัด การบริการด้านสาธารณสุข ฯลฯ ปัญหาการเมืองการบริหาร เช่น การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ

2) ประเด็นหลักที่มาจาก “ความต้องการ” มี 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสังคม การพัฒนาการเมืองการบริหาร

3) ประเด็นหลักที่มาจาก “นโยบาย” มี 3 ด้านได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นโยบายของกระทรวงมหาดไทย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมการผังเมือง

4) ประเด็นหลักที่มาจาก “ศักยภาพ” ของเทศบาลเมืองศรีสะเกษซึ่งหมายถึง คุณค่าหรือความได้เปรียบของเมืองที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ประกอบด้วย การคมนาคมขนส่ง มีทั้งทางรถยนต์ รถไฟ ท่าเทียบเรือ และสนามบิน การเป็นเมืองเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว การเป็นแหล่งสถาบันการศึกษา และมีประเพณีเฉพาะถิ่นที่รู้จักกันทั่วไป การเป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทย ที่มีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “เมืองพัทยา”

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นได้ถูกนำมาไปวิเคราะห์ และกำหนดเป็นโครงการไว้ในแผนระยะ 5 ปี และนำมาบรรจุในแผนพัฒนาประจำปี 2558 อย่างครบถ้วน

นอกจากนี้ ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 เทศบาลยึดถือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณของเทศบาล พ.ศ.2528

ดังนั้นประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาก็คือ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2558 มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเทศบาลตำบล ปี 2557-2558 ระหว่างกลไกรัฐและประชาชนในท้องถิ่น

แผนพัฒนาเทศบาลและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอกันทรวิชัย และแผนชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแนวทางการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวทางการพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางเพื่อการพัฒนาในอนาคตของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยการกำหนดสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการบรรลุ และกำหนดแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนดบนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้าน

อย่างเป็นระบบ การกำหนดแนวทางที่จะบรรลุสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการให้เกิด จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้าน กล่าวคือจะต้องคำนึงถึงข้อมูลในทุกๆ เรื่องที่เกี่ยวข้อง ทั้งสภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดศักยภาพหรือขีดความสามารถของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีความสำคัญต่อเทศบาลเมืองศรีสะเกษเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงเป็นการกำหนดทิศทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น และสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการ ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. ทำให้เกิดการยอมรับแนวคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากปรัชญาของการวางแผน ยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
3. การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา ทั้งนี้ เพราะงานวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อความเจริญเติบโตและความมั่นคงขององค์กรร่วมกัน

4. เป็นการลดความสูญเสียเปล่าของหน่วยงานที่ซับซ้อน เพราะการวางแผน ทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กรให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานมากยิ่งขึ้น

5. ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงาน เนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎีหลักการ มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสม

2. ผลการศึกษาวิจัย

จากข้อมูลสามารถอธิบายได้ว่าตามแผนพัฒนาเทศบาลในปี 2558 มีโครงการที่จะดำเนินการรวม 250 โครงการ โดยแยกตามแผนสาขาได้ดังนี้

- 1) แผนสาขาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 21 โครงการ
 - 2) แผนสาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อมและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 14 โครงการ
 - 3) แผนสาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ จำนวน 4 โครงการ
 - 4) แผนสาขาการพัฒนาสังคม จำนวน 120 โครงการ
 - 5) แผนสาขาการพัฒนาการเมืองการบริหาร จำนวน 91 โครงการ
- ซึ่งโครงการต่างๆ ในแต่ละแผนสาขาทั้ง 5 สาขา จำนวน 250 โครงการนั้น เป็นโครงการที่นำมาจากแผนพัฒนาเทศบาลระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2558-2562) ซึ่งจะดำเนินการในปี 2558 มีทั้งหมด 33 โครงการ (เทศบาลเมืองศรีสะเกษ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน แผนพัฒนาเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2558-2562) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2558, หน้า 143-219) คิดเป็นร้อยละ 75.07 ของจำนวนโครงการตามเป้าหมายดังกล่าว

เมื่อพิจารณาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายที่จัดทำเพิ่มเติมขึ้นในปี 2558 ตั้งแต่ฉบับที่ 2558 พอสรุปแยกตามแผน

สาขาได้ดังนี้

1) แผนสาขาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำนวน 21 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 จำนวน 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2

2) แผนสาขาสังสวัสดิ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 14 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 จำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.8 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.8

3) แผนสาขการพัฒนาเศรษฐกิจ จำนวน 4 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมดและที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.4

4) แผนสาขการพัฒนาสังคม จำนวน 120 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 จำนวน 66 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายจำนวน 54 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.6

5) แผนสาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร จำนวน 91 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมฉบับที่ 2 และฉบับที่ 4 จำนวน 63 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 25.2 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่าย จำนวน 28 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 10.8

จากข้อมูลตัวเลขดังกล่าวข้างต้นพบว่า ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 รวมทั้งเทศบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายเพิ่มเติมในปีเดียวกันนั้นเทศบาลได้นำเอาโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาประจำปี 2558 ไปบรรจุไว้เพื่อดำเนินการเพียง 155 โครงการ จากทั้งหมด 250 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 62 และถ้านำไปเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลระยะ 5 ปี (พ.ศ.2558-2562) ซึ่งกำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการในปี 2558 ไว้จำนวน 333 โครงการ เท่ากับว่ามีการนำโครงการตามแผนฯ 5 ปี ไปปฏิบัติจริงคิดเป็นร้อยละ 46.5 เท่านั้น อันเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าในทางปฏิบัติจริงแผนพัฒนาที่เทศบาลเมืองศรีสะเกษจัดทำขึ้นก็ไม่สามารถที่จะนำไปดำเนินการได้ทั้งหมดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการพิจารณาจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2540 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาระยะปานกลางหรือแผน 5 ปี (พ.ศ.2558-2562)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เทศบาลเมืองศรีสะเกษไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลดังกล่าว โดยศึกษาจากรายได้และรายจ่ายของเทศบาลรวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้วพบว่า

ในด้านรายได้ รายจ่ายของเทศบาล ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลเมืองศรีสะเกษได้ประมาณการรายรับและรายจ่ายไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับที่ 1-5 ดังนี้ (1)ประมาณการรายรับทั้งรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตที่จัดเก็บเอง รวมกับเงินอุดหนุนและรายได้อื่นๆ เช่น การจ่ายขาดเงินสะสม ฯลฯ โดยคาดว่าจะมีรายรับ เป็นเงิน 241,252,043 บาท (2)ประมาณการรายจ่าย 238,350,297 บาทแยกเป็น รายจ่ายประจำ เป็นเงิน 130,202,820 บาท รายจ่ายเพื่อการพัฒนา เป็นเงิน 108,147,477 บาท และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2558 เทศบาลเมืองศรีสะเกษ มีรายรับและรายจ่ายจริง ดังนี้ รายรับจริงทั้งสิ้น เป็นเงิน 270,916,163.67 บาทรายจ่ายจริงทั้งสิ้น เป็นเงิน 209,833,724.74 บาท แบ่งเป็นรายจ่ายประจำ เป็นเงิน 104,327,818.74 บาท และรายจ่ายเพื่อการพัฒนา เป็นเงิน 105,505,906.00 บาท

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเทศบาลเมืองศรีสะเกษมีรายรับจริงสูงกว่าที่ประมาณการไว้ถึง 29,764,120.67 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.3 ของประมาณการรายรับแต่ในขณะเดียวกันรายจ่ายกลับมีสัดส่วนต่ำกว่าที่ประมาณการไว้เป็นเงิน 28,516,572.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.96 ของประมาณการรายจ่ายโดยเงินรายรับส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริหารงาน (รายจ่ายประจำ) ค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 49.72 ของรายจ่ายทั้งหมด ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการพัฒนาหรือการลงทุนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 50.28 ของรายจ่ายทั้งหมด

ประเด็นซึ่งเป็นที่น่าสังเกตคือ เทศบาลมีรายรับจริงสูงกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้ ในขณะที่เดียวกันการใช้จ่ายเงินก็ต่ำกว่าประมาณการรายจ่ายที่ตั้งไว้เช่นกัน ลักษณะเช่นนี้ทำให้เทศบาลมีเงินคงเหลือที่จะตกเป็นเงินสะสมถึง 61,082,738.93 บาท ซึ่งตามระเบียบวิธีการงบประมาณของเทศบาลที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ เทศบาลสามารถตั้งจ่ายในกิจการต่างๆ ได้ถึงร้อยละ 98 ของรายรับ ดังนั้นการที่เทศบาลมีเงินคงเหลือเป็นจำนวนมากและการใช้จ่ายเงินที่ต่ำกว่าประมาณการรายจ่าย แต่ไม่สามารถนำโครงการในแผนพัฒนาของเทศบาลมาดำเนินการให้เกิดผลในการปฏิบัติได้ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเทศบาลมิได้ใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถนำโครงการในแผนพัฒนาของเทศบาลมาดำเนินการให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้

นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติงานของเทศบาล เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นฝ่ายการเมืองในตำแหน่งเทศมนตรี ผู้บริหารที่เป็นข้าราชการประจำในตำแหน่งปลัดเทศบาล และข้าราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนารวมทั้งผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งแต่ละฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

- 1) ผู้บริหารฝ่ายการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งเทศมนตรี มีความเห็นว่างบประมาณรายจ่ายประจำปีกับแผนพัฒนาของเทศบาลนั้น ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง โครงการต่างๆ ที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีเพียงร้อยละ

50 เท่านั้นที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ สาเหตุก็คือการเลือกแต่โครงการง่ายๆ มาทำและบางส่วนก็กำหนดจากการที่ประชาชนมาร้องเรียนและขอโครงการที่ต้องการเสมือนกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามิได้ดำเนินการเป็นระบบอย่างแท้จริง เช่นการเทศอนกฤตในซอยต่างๆ ทำได้เพียง 3-4 แห่ง จากที่มีอยู่ทั้งหมด 34 ซอย ซึ่งนับว่าค่อนข้างน้อย แต่เป็นเรื่องที่ประชาชนในบริเวณนั้นร้องขอมา ทั้งที่ควรจะทำให้ต่อเนื่องกันทั้งหมดเพื่อแก้ปัญหาเส้นทางคมนาคมอย่างเป็นระบบเป็นต้น ในส่วนของแผนพัฒนาเทศบาลที่จัดทำขึ้น ยอมรับว่ามีการจัดลำดับความสำคัญไว้ แต่โครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนไม่ได้มีการสำรวจความต้องการหรือปัญหาความเดือดร้อนอย่างจริงจัง เป็นการกำหนดโดยอำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับการกำหนดโครงการลงไปในนั้นเป็นฐานเสียงของใครและมีศักยภาพมากน้อยเพียงใดในการที่จะนำโครงการไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนา

2) ผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาล มีความเห็นว่าแผนพัฒนาเทศบาลจัดทำขึ้นตามระเบียบหนังสือสั่งการ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ มีการเรียงลำดับความสำคัญไว้จริง แต่เมื่อเวลาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ไม่ได้นำมากำหนดตามลำดับความสำคัญ ทั้งนี้เพราะมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีการต่อรองผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ได้โครงการตามที่ต้องการแผนพัฒนาของเทศบาลจึงเปรียบเสมือนกับที่รวมของโครงการเท่านั้นและหากมองย้อนกลับไปก็โดยการพิจารณาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมาในช่วง 10 ปี ก็ยังมองไม่เห็นว่าคุณะเทศมนตรีมีแนวโน้มในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร เพราะยังไม่มีคณะเทศมนตรีชุดใดปฏิบัติได้ตามนโยบายที่ตนเองวางไว้นอกจากนั้นในระหว่างปีงบประมาณยังมีการโอนเงินจากโครงการที่ตั้งไว้ไปใช้จ่ายอย่างอื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร แล้วแต่หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของงบประมาณจะพิจารณา แม้ว่าจะมีการประเมินผลแต่ก็เป็นระบบภายในโดยกองวิชาการของเทศบาลและสรุปได้ว่าดีตลอดมา สำหรับเทศบาลเมืองศรีสะเกษยังมีปัญหาที่สถานการณ์ทางการเมืองไม่สู้จะมั่นคงนักเหตุผลมาจากสภาเทศบาลไม่เห็นชอบ

ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 จึงมีการเปลี่ยนแปลงคณะเทศมนตรีชุดใหม่ อันมีผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง

3) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ได้ให้ข้อมูลและความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลพอสรุปได้ดังนี้

ขั้นแรก ดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยการใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด แจกจ่ายผ่านหน่วยงานต่างๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่มได้แก่ กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ข้าราชการ กลุ่มโรงเรียน กลุ่มหาบเร่และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาล (อปพร.) ซึ่งก่อนการสำรวจทางเทศบาลก็มีข้อมูลเดิมอยู่แล้ว

ขั้นที่สอง การรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจเพื่อทำการวิเคราะห์ ปรากฏว่ามีปัญหาพอสมควร เพราะผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ทำให้การแจกแจงข้อมูลมีการเบี่ยงเบนมากและมีผลต่อการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ขั้นที่สาม เมื่อผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาแล้ว ก็จะจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามลำดับความสำคัญโดยยึดถือตามหลักวิชาการ แต่ในทางปฏิบัติเทศบาลจะตั้งโครงการไว้ให้มีจำนวนมากกว่างบประมาณที่คาดว่าจะได้รับมา เพราะเทศบาลมีรายรับเข้ามาไม่แน่นอน ในระหว่างปีงบประมาณหากมีรายรับเพิ่มเติมก็จะมีโครงการสำรองไว้ซึ่งในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น คณะเทศมนตรีจะเป็นผู้พิจารณาเลือกโครงการที่กำหนดจะดำเนินการในแต่ละปี โดยส่วนใหญ่จะไม่เป็นไปตามลำดับความสำคัญและโครงการที่บรรจุไว้ในแผนก็ไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน สามารถที่จะดำเนินการแล้วเสร็จเป็นรายโครงการได้

ปัญหาที่สำคัญคือ การจัดทำแผนกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจะแล้วเสร็จเกือบพร้อมกัน ทั้งที่แผนฯ ควรจะจัดทำให้เสร็จก่อน แต่บรรดาหน่วยงานต่างๆ ไม่ค่อยเห็นความสำคัญ ในแต่ละปีจะต้องมีการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง

และขยายเวลาการจัดทำแผนฯ ทุกปี

4) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้ให้ข้อมูลและความคิดเห็นว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะดำเนินการไปตามขั้นตอนที่ระเบียบและหนังสือสั่งการกำหนดไว้ทุกประการ แต่การที่ไม่สามารถนำโครงการตามแผนพัฒนาของเทศบาลมาบรรจุไว้ได้ทั้งหมดเพราะ (1) งบประมาณมีจำกัด (2) นโยบายของคณะผู้บริหารในการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (3) โครงการที่กำหนดไว้ในแผนฯ มีข้อมูลไม่พร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาใน 2 ประเด็นดังกล่าวแล้ว พอสรุปได้ว่าการบริหารงานของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเทศบาลเป็นกรอบในการดำเนินงานนั้น ในการจัดทำแผนฯ เทศบาลได้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบ หนังสือสั่งการและหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการนำปัญหาความต้องการของประชาชนมาเป็นข้อมูลกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น แต่เมื่อนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเฉพาะปี 2558 อันเป็นปีเริ่มต้นของแผนระยะปานกลางหรือแผน 5 ปีของเทศบาลแล้ว สิ่งที่ปรากฏให้เห็นก็คือ โครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ทั้งหมด และโครงการที่นำมาตั้งรายจ่ายไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2558 ก็มีได้เป็นไปตามลำดับความสำคัญที่จัดเรียงลำดับไว้ในงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2558 ก็มีได้เป็นไปตามลำดับความสำคัญที่จัดเรียงลำดับไว้ในแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาล โดยคณะเทศมนตรีในฐานะผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกโครงการจากที่กำหนดไว้ในแผนประจำปี ปัญหาสำคัญที่ทำให้เทศบาลไม่สามารถดำเนินการตามแผนฯ ได้ เพราะมีปัจจัยเกื้อหนุนต่อการนำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองศรีสะเกษมาใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ต่อไปนี้

1) การประมาณการรายรับต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี จักต้องดำเนินการล่วงหน้าจึงต้องอาศัยการประมาณ

การล่วงหน้าว่าเทศบาลจะมีรายรับเข้ามาเท่าใด และจะต้องใช้จ่ายในกิจการของเทศบาลเป็นจำนวนเท่าใด โดยอาศัยเทียบเคียงข้อมูลจากปีงบประมาณที่ผ่านมาเป็นหลัก เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่จะนำโครงการตามแผนประจำปีไปตั้งจ่ายไว้ทั้งหมดก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะถ้ารายรับของเทศบาลไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ก็จะเป็นปัญหาในการบริหารงาน ซึ่งรายรับที่เข้ามาส่วนหนึ่งต้องนำไปใช้ในรายจ่ายประจำ อาทิเช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น อันเป็นรายจ่ายที่มีสัดส่วนค่อนข้างสูงสำหรับเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

2) อิทธิพลทางการเมือง เนื่องจากผู้บริหารงานของเทศบาล คือ คณะเทศมนตรีซึ่งเป็นผู้ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยทางอ้อม ดังนั้นในการดำเนินงานหรือกิจกรรมใดใดก็มักจะคำนึงถึงฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งมากกว่าที่จะบริหารงานตามนโยบายหรือแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากการเลือกโครงการต่างๆ เพื่อตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 ตามความต้องการของผู้บริหารมากกว่าที่จะพิจารณาตามลำดับความสำคัญ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์)

3) ลักษณะของโครงการ โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล มีลักษณะเป็นโครงการแบบเบ็ดเสร็จไม่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์ เป็นการแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่ไม่ได้มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบ เช่นปัญหาการจราจรที่เกิดจากน้ำท่วมขัง พื้นผิวการจราจรไม่เพียงพอ ซึ่งเทศบาลฯ กำหนดโครงการสร้างท่อระบายน้ำ การก่อสร้างถนนมาแก้ไข แต่ก็ไม่สามารถทำได้ทั้งหมด เน้นไปในพื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุดก่อน แม้ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาตรงจุดแต่ก็จะส่งผลกระทบไปในพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่มีโครงการรองรับไว้ นอกจากนี้ การจัดทำโครงการในลักษณะดังกล่าวทำให้ความสำคัญของแผนพัฒนาเทศบาลไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ เนื่องจากสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลา รวมทั้งการตัดสินใจเลือกโครงการที่จะดำเนินงานของผู้บริหารที่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย โดยอาศัยจุดอ่อนในการจัดทำแผนงาน/ โครงการดังกล่าว

4) ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล แสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ มีปัญหาอุปสรรคตั้งแต่ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ซึ่งไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติจึงต้องเลือกเอาข้อมูลเท่าที่มีความชัดเจนพอ มาเป็นแนวทางกำหนดปัญหาความต้องการ และวิธีการแก้ไข ในขณะเดียวกันหน่วยงานเจ้าของงบประมาณซึ่งจะต้องจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในส่วนที่รับผิดชอบก็ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร โครงการที่เสนอมาก็มีการแก้ไขปรับเปลี่ยนตลอดเวลา ทำให้เกิดความล่าช้าแต่ความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้แล้วเสร็จทันเวลาตามที่ระเบียบ หนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำแผนฯจึงมีเวลาไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์โครงการต่างๆ จึงจำเป็นต้องนำไปบรรจุไว้ในแผนฯ เพื่อให้ทันตามเวลาดังกล่าว และส่วนใหญ่การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลประจำปีจะแล้วเสร็จในเวลาใกล้เคียงกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีทำให้การคัดเลือกโครงการเพื่อนำไปกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปอย่างเร่งรีบ และไม่น่าถึงลำดับความสำคัญในการแก้ไข ปัญหาหรือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานของเทศบาลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะแผนพัฒนาของเทศบาลที่จัดทำขึ้นเป็นเสมือนกรอบหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองได้ อย่างถูกต้อง การที่เทศบาลไม่สามารถดำเนินการตามกรอบหรือแนวทางที่กำหนดไว้โดยการศึกษาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงบประมาณรายจ่ายประจำปี แสดงถึงการที่เทศบาลเมืองศรีสะเกษยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมได้ เพราะโครงการในแผนงานสาขาต่างๆ ขาดความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดทำโครงการกิจกรรมทั้งการเลือกกำหนดโครงการกิจกรรมไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก็มุ่งที่จะแก้ไขปัญหาความต้องการเฉพาะหน้า เพื่อผลประโยชน์

ทางการเมืองท้องถิ่น และเพื่อแสดงให้เห็นว่าเทศบาลมีงานทำ ซึ่งอาจจะเป็น เพราะการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดยการกำหนดเป็นโครงการใหญ่ที่ต่อเนื่อง กันกันต้องต้องใช้เวลานาน ไม่สามารถแสดงผลให้ประชาชนเห็นได้ทันที จึงทำให้ ไม่มีโครงการระยะยาวในแผนพัฒนาเทศบาลเท่าที่ควร คงมีแต่โครงการระยะสั้น ที่เห็นผลรวดเร็วแต่อาจจะแก้ไขปัญหาความต้องการได้ในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาไม่สิ้นสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการในการ ปกครองท้องถิ่นที่มุ่งจะให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถดำเนินงานเพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องแท้จริง

การเปรียบเทียบการตั้งจ่ายเทศบัญญัติกับแผนพัฒนาเทศบาลประจำปี 2557-2558

1) แผนสาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แผนงานหลัก พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง แผนงานย่อย รณรงค์วินัยจราจร โครงการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องผลกระทบที่เกิดจากอุบัติเหตุ แผนงานย่อย ปรับปรุงทางร่วมทางแยกถนน ซอย หน่วยงานรับผิดชอบ กองอนามัยฯ

2) ค่าจ้างที่ปรึกษา สํารวจออกแบบรายละเอียดโครงการก่อสร้างอุโมงค์หรือสะพานลอย บริเวณห้าแยกอุทุมพรพิสัย และสี่แยกยางชุมน้อย กั้นทราffic หน่วยงานรับผิดชอบคือ กองช่าง (ขอรับเงินอุดหนุน) แผนงานย่อย ปรับปรุงพัฒนาอุปกรณ์สัญญาณเครื่องหมายจราจร

3) โครงการปรับปรุงระบบการจราจรในเขต แผนงานหลัก สร้างและบูรณะสาธารณูปโภคสาธารณูปการและไฟฟ้า แผนงานย่อย ก่อสร้างปรับปรุงแผนผังเมือง สำนักปลัดฯ เทศบัญญัติประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2558 งานงบกลาง

เมื่อพิจารณาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายที่จัดทำเพิ่มเติมขึ้นในปี 2558 ตั้งแต่ฉบับที่ 2558 พอสรุปแยกตามแผนสาขาได้ดังนี้

1) แผนสาขาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำนวน 21 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 จำนวน 16 โครงการ คิดเป็น

ร้อยละ 6.4 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2

2) แผนสาขาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 14 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 จำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.8 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.8

3) แผนสาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ จำนวน 4 โครงการได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 จำนวน 3 โครงการคิดเป็นร้อยละ 1.2 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมดและที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายมี 1 โครงการคิดเป็นร้อยละ 0.4

4) แผนสาขาการพัฒนาสังคม จำนวน 120 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 จำนวน 66 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.4 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายจำนวน 54 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.6

5) แผนสาขาพัฒนาการเมืองการบริหาร จำนวน 91 โครงการ ได้นำไปกำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมฉบับที่ 2 และฉบับที่ 4 จำนวน 63 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 25.2 ของจำนวนโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลประจำปีทั้งหมด และที่ไม่มีกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่าย จำนวน 28 โครงการคิดเป็นร้อยละ 10.8

จากข้อมูลตัวเลขดังกล่าวข้างต้นพบว่า ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 รวมทั้งเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมในปีเดียวกันนั้นเทศบาลได้นำเอาโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาประจำปี 2558 ไปบรรจุไว้เพื่อดำเนินการเพียง 155 โครงการ จากทั้งหมด 250 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 62 และถ้านำไปเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการ ที่กำหนดไว้ใน

แผนพัฒนาเทศบาลระยะ 5 ปี (พ.ศ.2558-2562) ซึ่งกำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการในปี 2558 ไว้จำนวน 333 โครงการ เท่ากับว่ามีการนำโครงการตามแผนฯ 5 ปี ไปปฏิบัติจริงคิดเป็นร้อยละ 46.5 เท่านั้น อันเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าในทางปฏิบัติจริงแผนพัฒนาที่เทศบาลเมืองศรีสะเกษจัดทำขึ้นก็ไม่สามารถที่จะนำไปดำเนินการได้ทั้งหมดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยการพิจารณาจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2540 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาระยะปานกลางหรือแผน 5 ปี (พ.ศ.2558-2562)

พอสรุปได้ว่าการบริหารงานของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเทศบาลเป็นกรอบในการดำเนินงานนั้น ในการจัดทำแผนฯเทศบาลได้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบ หนังสือสั่งการและหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการนำปัญหาความต้องการของประชาชน มาเป็นข้อมูลกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น แต่เมื่อนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเฉพาะปี 2558 อันเป็นปีเริ่มต้นของแผนระยะปานกลางหรือแผน 5 ปีของเทศบาลแล้ว สิ่งที่ปรากฏให้เห็นก็คือ โครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ทั้งหมด และโครงการที่นำมาตั้งรายจ่ายไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2558 ก็ได้เป็นไปตามลำดับความสำคัญที่จัดเรียงลำดับไว้ในงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2558 ก็ได้เป็นไปตามลำดับความสำคัญที่จัดเรียงลำดับไว้ในแผนพัฒนาประจำปีของเทศบาล โดยคณะเทศมนตรีในฐานะผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกโครงการจากที่กำหนดไว้ในแผนประจำปี ปัญหาสำคัญที่ทำให้เทศบาลไม่สามารถดำเนินการตามแผนฯ ได้เพราะ

1) การประมาณการรายรับต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี จักต้องดำเนินการล่วงหน้าจึงต้องอาศัยการประมาณการล่วงหน้าว่าเทศบาลจะมีรายรับเข้ามาเท่าใด และจะต้องใช้จ่ายในกิจการของเทศบาลเป็นจำนวนเท่าใด โดยอาศัยเทียบเคียงข้อมูลจากปีงบประมาณ

ที่ผ่านมาเป็นหลัก เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่จะนำโครงการตามแผนประจำปีไป
ตั้งจ่ายไว้ทั้งหมดก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะถ้ารายรับของเทศบาลไม่เป็นไป
ตามที่คาดการณ์ ก็จะเป็นปัญหาในการบริหารงาน ซึ่งรายรับที่เข้ามาส่วนหนึ่ง
ต้องนำไปใช้ในรายจ่ายประจำ อาทิเช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น
อันเป็นรายจ่ายที่มีสัดส่วนค่อนข้างสูงสำหรับเทศบาลเมืองศรีสะเกษ

2) อิทธิพลทางการเมือง เนื่องจากผู้บริหารงานของเทศบาล คือ
คณะเทศมนตรีซึ่งเป็นผู้ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยทางอ้อม ดังนั้น
ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมใดใดก็มักจะคำนึงถึงฐานคะแนนเสียงในการเลือก
ตั้งมากกว่าที่จะบริหารงานตามนโยบายหรือแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากการ
เลือกโครงการต่างๆ เพื่อตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 ตามความ
ต้องการของผู้บริหารมากกว่าที่จะพิจารณาตามลำดับความสำคัญ ที่กำหนดไว้ใน
แผนพัฒนาเทศบาลประจำปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์)

3) ลักษณะของโครงการ โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลมี
ลักษณะเป็นโครงการแบบเบ็ดเสร็จไม่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์ เป็นการแก้ไขปัญหา
หรือสนองความต้องการเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่ไม่ได้มุ่งเน้นแก้ไขปัญหายั่งยืน
ระบบ เช่นปัญหาการจราจรที่เกิดจากน้ำท่วมขัง พื้นผิวการจราจรไม่เพียงพอ
ซึ่งเทศบาลฯ กำหนดโครงการสร้างท่อระบายน้ำ การก่อสร้างถนนมาแก้ไข แต่ก็
ไม่สามารถทำได้ทั้งหมด เน้นไปในพื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุดก่อน แม้ว่าจะเป็นการแก้ไข
ปัญหาตรงจุดแต่ก็จะส่งผลกระทบไปในพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่มีโครงการรองรับไว้
เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดทำโครงการในลักษณะดังกล่าวทำให้ความสำคัญ
ของแผนพัฒนาเทศบาลไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและหน่วยงานเจ้าของงบ
ประมาณ เนื่องจากสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตลอดเวลา รวมทั้งการตัดสินใจ
เลือกโครงการที่จะดำเนินงานของผู้บริหารที่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง
อยู่ด้วย โดยอาศัยจุดอ่อนในการจัดทำแผนงาน/ โครงการดังกล่าว

4) ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล แสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผน

พัฒนาของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ มีปัญหาอุปสรรคตั้งแต่ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ซึ่งไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติจึงต้องเลือกเอาข้อมูลเท่าที่มีความชัดเจนพอ มาเป็นแนวทางกำหนดปัญหาความต้องการ และวิธีการแก้ไข ในขณะเดียวกันหน่วยงานเจ้าของงบประมาณซึ่งจะต้องจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในส่วนที่รับผิดชอบก็ไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร โครงการที่เสนอมาก็มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดความล่าช้า แต่ความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้แล้วเสร็จทันเวลาตามที่ระเบียบหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ผู้จัดทำแผนฯ จึงมีเวลาไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์โครงการต่างๆ จึงจำเป็นต้องนำไปบรรจุไว้ในแผนฯ เพื่อให้ทันตามเวลาดังกล่าว และส่วนใหญ่การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลประจำปี จะแล้วเสร็จในเวลาใกล้เคียงกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีทำให้การคัดเลือกโครงการเพื่อนำไปกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปอย่างเร่งรีบ และไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญในการแก้ไข ปัญหาหรือ การตอบสนอง ความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานของเทศบาลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะแผนพัฒนาของเทศบาลที่จัดทำขึ้นเป็นเสมือนกรอบหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองได้ อย่างถูกต้องการที่เทศบาลไม่สามารถดำเนินการตามกรอบหรือแนวทางที่กำหนดไว้โดยการศึกษาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในงบประมาณรายจ่ายประจำปี แสดงถึงการที่เทศบาลเมืองศรีสะเกษยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมได้ เพราะโครงการในแผนงานสาขาต่างๆ ขาดความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดทำโครงการกิจกรรมทั้งการเลือกกำหนดโครงการกิจกรรมไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก็มุ่งที่จะแก้ไขปัญหาคือความต้องการเฉพาะหน้า เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองท้องถิ่น และเพื่อแสดงให้เห็นว่าเทศบาลมีงานทำ ซึ่งอาจจะเป็นการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดยการกำหนดเป็นโครงการใหญ่ที่ต่อเนื่องกัน

ต้องต้องใช้เวลานาน ไม่สามารถแสดงผลให้ประชาชนเห็นได้ทันที จึงทำให้ไม่มีโครงการระยะยาวในแผนพัฒนาเทศบาลเท่าที่ควร คงมีแต่โครงการระยะสั้นที่เห็นผลรวดเร็วแต่อาจจะแก้ไขปัญหาความต้องการได้ในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาไม่สิ้นสุด ซึ่งเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักการในการปกครองท้องถิ่นที่มุ่งจะให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาท้องถิ่น โดยการกำหนดกลยุทธ์แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์ ไว้ 11 ประเด็น ดังนี้

กลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
1. พัฒนาการมีส่วนร่วมทั้งในองค์กรและภาคประชาชน	- ร้อยละของการมีส่วนร่วมของ คนในองค์กรและภาคประชาชน
2. บูรณาการและสนับสนุนกิจกรรมของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นๆ	- สัดส่วนงบประมาณที่เทศบาล ให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ
3. พัฒนาระบบการจัดทำแผนพัฒนา ระบบการติดตามประเมินผลและกำหนดตัวชี้วัดขององค์กร	- ร้อยละของการนำเสนอตัวชี้วัด รายเดือน
4. พัฒนาทักษะและการเรียนรู้ของบุคลากร	- ระดับความรู้ของพนักงานก่อน และหลังการฝึกอบรม
5. พัฒนากฎหมายท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน	- จำนวนเทศบัญญัติที่ได้มีการ ทบทวน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไข เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

กลยุทธ์ แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
6. ส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- ร้อยละการมีส่วนร่วมของประชาชน
7. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี	- ร้อยละของหมวดภาษีอากรที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้น - ร้อยละที่ลดลงของลูกหนี้ค้างชำระ
8. พัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)	- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้เสียภาษีอากร
9. บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไปด้านการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ	- ร้อยละของจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่นำมาบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
10. พัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่	- ร้อยละของจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่นำมาบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
11. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	- ร้อยละของจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่นำมาบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยว่าด้วยการงบประมาณ
ของเทศบาล พ.ศ.2558”. 2 พฤษภาคม 2558.

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. *ชนบทไทย ความก้าวหน้าและล้าหลัง*. กรุงเทพมหานคร:
แสงรุ่งการพิมพ์, 2558.

จรัส สุวรรณมาลา. “ความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของหน่วย
การปกครองท้องถิ่น.” *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์* 2, 4 (ธันวาคม
2557): 141.

_____. *การพิจารณาอนุมัติร่างงบประมาณในระบบแผนงาน (ระบบ พี พี บี
เอส) ของสภาผู้แทนราษฎร: กรณีการพิจารณาอนุมัติร่างพระราช
บัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2558*.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2539.

จรรยา สุภาพ. *หลักรัฐศาสตร์: ฉบับพิสดาร แนวทฤษฎีและประยุกต์*.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2558.

